

Dagtilbud Hovedgård

Pædagogisk læreplan samt
Evaluering af arbejdet med
pædagogiske læreplaner
Dagtilbud Hovedgård 2020

TEMA: LEG, LEGEKULTUR OG BØRNEPERSPEKTIVET

Indledning

Dette er en beskrivelse af den pædagogiske læreplan samt en evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner i Dagtilbud Hovedgård for 2019+2020.

Med den nye dagtilbudslov af 1. juli 2018, har vi haft et skærpet blik på at realisere vores lokale læreplaner med den styrkede pædagogiske læreplan som ramme.

Som forberedelse, og til understøttelse af dette, har ansatte i dagtilbuddet været på efteruddannelse i 2019 og 2020. Pædagogerne har været på læringsdage. Vi har i diverse mødefora drøftet og diskuteret det pædagogiske grundlag i læreplanen blandt det pædagogiske personale, og vi har haft pædagogisk dag med eksterne undervisere med fokus på legen som omdrejningspunkt for børnenes udvikling, trivsel og læring. Endeligt har ledelsen i 2019 været på diplommodul i evalueringskultur.

De pædagogiske læreplaner i Dagtilbud Hovedgård har i de senere år taget udgangspunkt i hverdagsrutinerne som afsæt for børnenes læreprocesser. Fra 2019 har vi haft et særligt blik på børns leg, dvs., at tematikkerne i vores årshjul skal kunne ses igennem børns lege med hinanden og i de voksenbestemte aktiviteter/lege.

Den pædagogiske læreplan er vores arbejdsgrundlag, som skal udøves og afspejles i den pædagogiske hverdag. Nogle gange med det brede læringssyn for øje i en 6-17 pædagogik, andre gange i en mere afgrænset ramme med specifikke læringsmål. Fælles for begge tilgange er, at læreplanen skal medvirke til at videreudvikle kvaliteten af vores praksis gennem faglige refleksioner. Læreplanen skal af børn og personale forstås og opleves som et dynamisk redskab, der giver os rammen for at arbejde systematisk med planlægning og evaluering.

Den pædagogiske læreplan er blot én blandt mange værktøjer i den daglige pædagogiske praksis. Blandt overskrifterne for de øvrige pædagogiske indsatser i Dagtilbud Hovedgård kan nævnes:

- Vi Lærer Sprog (0-2-årige) og Vi Lærer Sprog+ (3-5-årige)
- Styrket sammenhæng for 4-8-årige, med særligt fokus på den gode overgang fra børnehave til skole
- Fra hjem til pasning? Samarbejde mellem sundhedsplejen og dagtilbud
- Personlig mestring, selvhjulpenhed og konflikthåndtering
- Børns trivsel
- Kom Ud I Dag - Kompetenceudvikling i dagtilbud vedr. natur, udeliv og science
- NUSSA – Neuroaffektiv udviklingspsykologisk struktureret social aktivitet
- Hit Med Lyden
- Inklusion

Det pædagogiske fundament:

Det pædagogiske fundament for personalet i forhold til børnenes læreprocesser og deres relationer til børnene bygger på følgende grundlæggende børnesyn:

- Alle børn vil gerne lykkes.
- Børn gør det rigtige, hvis de kan – og ved hvordan.
- Børn der kan opføre sig ordentligt, gør det.
- Børn kan udvikles – med de voksnes hjælp.

Det betyder i praksis, at personalets samvær med børnene viser sig ved, at de gør sig umage med at aflæse og 'kode' børnenes intentioner, og at de er detektiver i at forstå, hvad børnene vil dem og hinanden. Personalet er nysgerrige på at kunne 'se bag' børnenes adfærd. De ved, at børnene har brug for den voksnes hjælp til at øve sig i det, børnene ikke har lært endnu.

Dette ses bl.a. ved, at personalet:

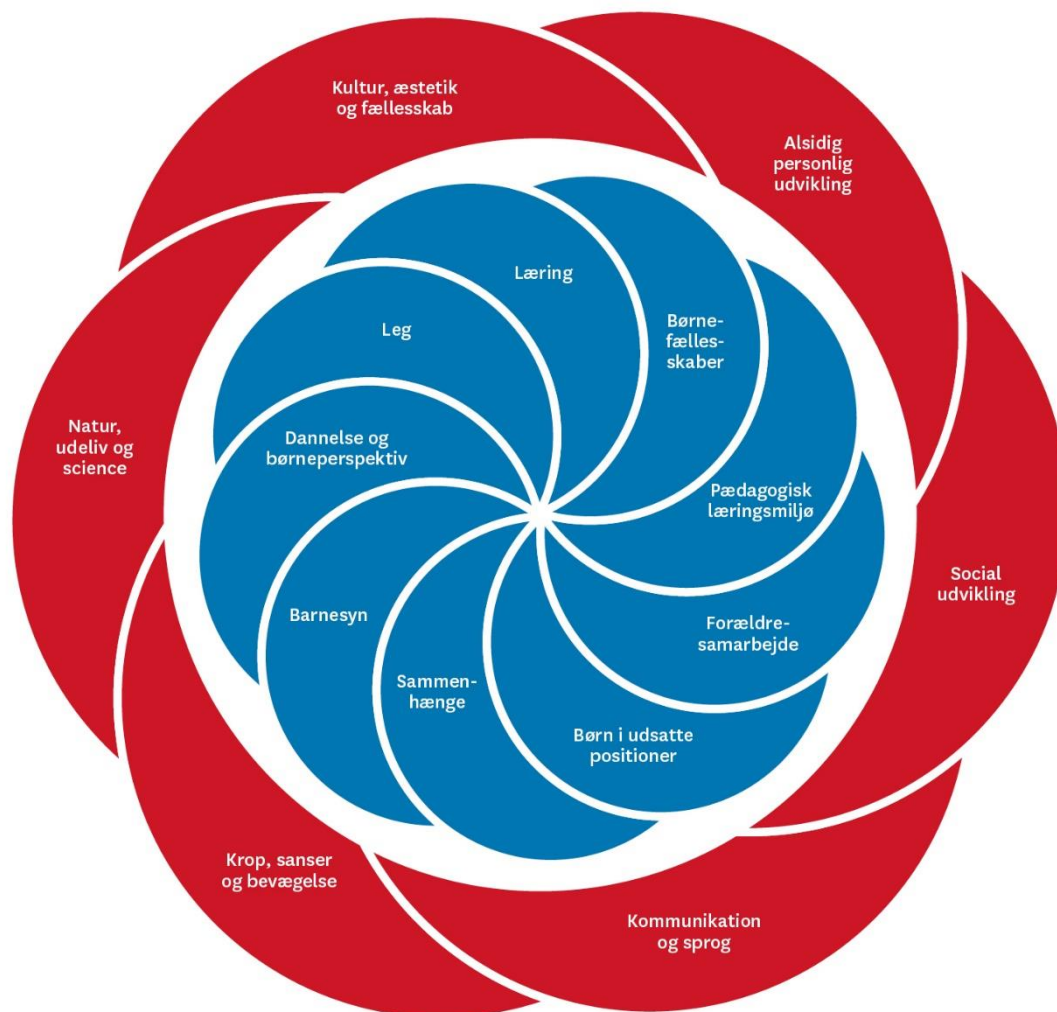
- Tilrettelægger positive læreprocesser på et reflekteret, videns- og evidensbaseret grundlag.
- Er lyttende, afventende og positive i barn/voksenrelationen.
- Er nærværende, interesserede og tydelige.
- Eksperimenterer, undersøger og ser nøje efter.
- Går i børnenes fodspor ved at fange det, der optager børnene, og herigennem gør dem foretagsomme og nysgerrige.
- Er bevidste om arbejdet med læringsrummet, at læring foregår igennem leg og i samspillet med hinanden.
- Har viden om, hvordan læring foregår, og hvornår den voksne læringsmæssigt går foran, ved siden af eller bagved barnet.
- Guider og bekræfter børnenes handlinger, er anerkendende og skubber på i børnenes nærmeste udviklingszone (NUZO).

Hvad siger loven?

Når vi arbejder med den pædagogiske læreplan er udgangspunktet 3 centrale dele:

- Det fælles pædagogiske grundlag
- De 6 læreplanstemaer
- Sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes læring.

Har du tid og lyst til at læse og lære mere om "Rammer og Indhold" for den styrkede pædagogiske læreplan kan du finde det her:

<https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/den-styrkede-paedagogiske-laereplan/den-styrkede-paedagogiske>

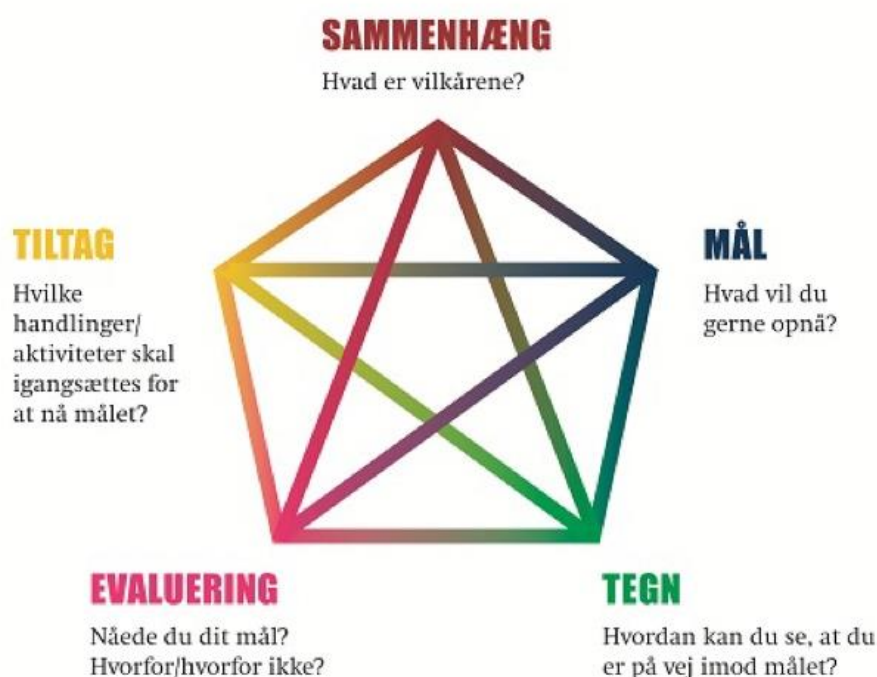
Den lokale forankring af den styrkede læreplan i Dagtilbud Hovedgård:

Den overordnede rammesætning for arbejdet med pædagogiske læreplaner har, for 2019-20, set således ud:

- a) I det lokale MED-udvalg (LMU) drøftes i efteråret 2018, hvilket pædagogisk fokus/tema, der skal afspejle sig i arbejdet med de pædagogiske læreplaner for 2019-20. Det besluttes at børns leg, legekultur og børneperspektivet skal være omdrejningspunktet for læreplanerne.
- b) På bestyrelsesmøde i marts 2019 præsenteres bestyrelsen for den samlede evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner for 2018. Denne godkendes, og efterfølgende debatterer bestyrelsen tema og tilgang for arbejdet de kommende 2 år.
- c) Institutionspersonalet målsætter sig specifikt i 6-9 læreplanseksperimenter for 2019-20, dvs. 2-3 pr. halvår. Dette gøres på teamplanlægningsmøder, som afholdes i hhv. januar og august. Dagplejerne målsætter sig også i 2-4 læreplanseksperimenter 2 gange årligt. Dette gøres individuelt i forhold til egen børnegruppe eller fælles med sine kolleger i den legestuegruppe, man som dagplejer er tilknyttet.
- d) Når læreplanen er udarbejdet afholdes **pædagogisk møde** eller **legestuemøde**, hvor de enkelte team/legestuer og ledelsen giver feedback, sparring og videndeler med hinanden. Dette sker to gange årligt.
- e) Der evalueres løbende på arbejdet med læreplanerne. Der aftales midtvejs- og slutevalueringer, og arbejdet drøftes desuden på ugentlige teammøder eller i legestuegrupperne. Ledelse kan deltage på teammøder og i legestuegruppemøder for at understøtte personalet i arbejdet med pædagogiske læreplaner.
- f) Der indsamles løbende personalets evalueringer af arbejdet med læreplanerne. Herefter udarbejdes en samlet skriftlig evaluering. Denne præsenteres for bestyrelsen i 4. kvartal 2020.

SMTTE-modellen som planlægningsværktøj:

I Dagtilbud Hovedgård anvender vi SMTTE- modellen som et fælles planlægningsværktøj i arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Dette skal være med til at sikre et fælles sprog i samarbejdet på tværs af huse, teams og dagplejere, og skal således understøtte den pædagogiske udvikling i dagtilbuddet. Personalet aftaler, planlægger og skriftliggør inden for de 5 overskrifter i modellen, hvordan de vil arbejde med deres læreplanseksperimenter.

SMTTE-modellen er desuden valgt som fælles planlægningsværktøj, fordi den også indeholder en formaliseret evalueringsform, som giver mulighed for at ændre undervejs i læreplanseksperimentet. Desuden styrker den afsluttende evaluering muligheden for at fastholde ny praksis eller at sætte nye mål.

Evalueringsskulturer:

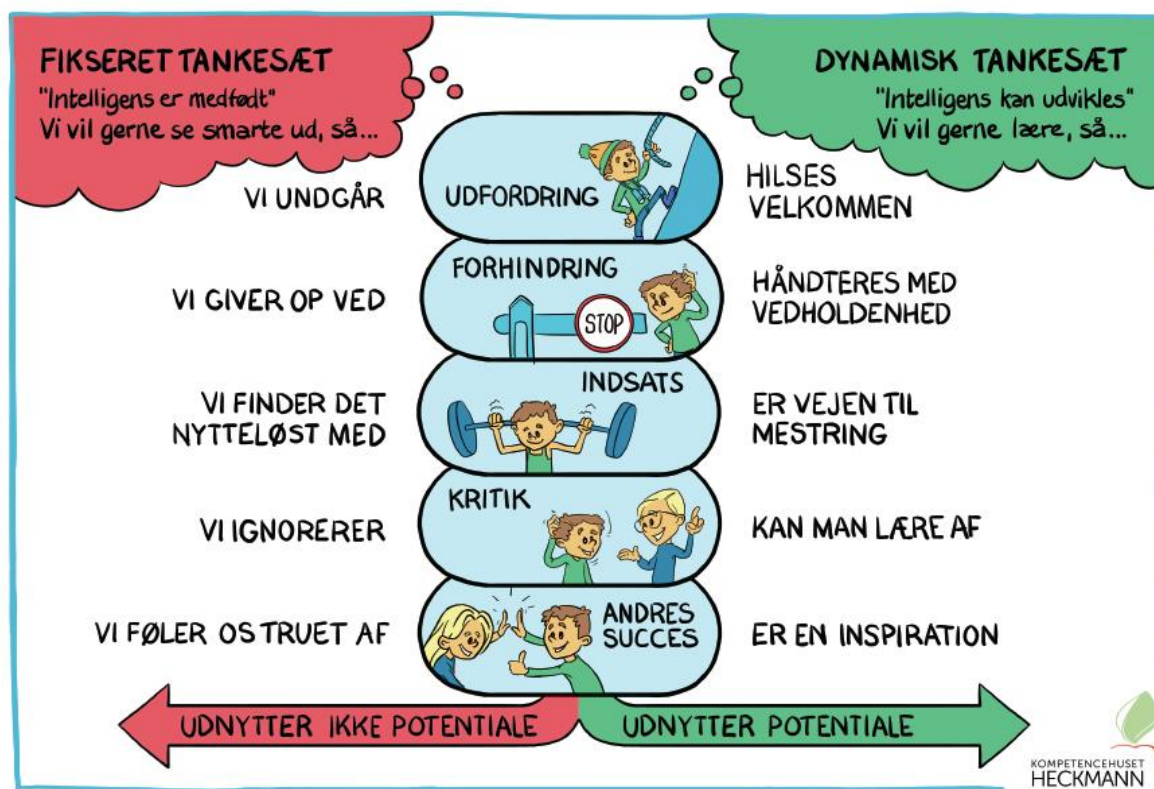
Med lovændringen af dagtilbudsloven i juli 2018 blev det indført, at lederen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Det har derfor været ledelsens særlige fokus i 2019-2020.

Målet for en evalueringskultur i Dagtilbud Hovedgård skal være, at vi arbejder systematisk med både planlægning og evalueringer, hvor vi igennem faglige drøftelser reflekterer over, om vores tiltag har et virkningsfuldt udbytte for børnene. I Dagtilbud Hovedgård tænker vi evaluering som en kontinuerlig proces med fokus på børn og voksnes udbytte af den pædagogiske praksis. På en simpel måde kan man sige, at vi evaluerer vores praksis i dag for at kunne gøre den bedre i morgen.

Det betyder konkret, at vi skal kunne have øje for sammenhængen mellem vores læringsmiljøer og børnenes udbytte. Evalueringsskulturen skal derfor kunne udvikle og kvalificere vores læringsmiljøer og vores faglige drøftelser skal kunne sikre god kvalitet for børnene i vores dagtilbud. For at kunne lykkes med det, har vi i øjeblikket et særligt fokus på at drøfte og reflektere over "hvorfor vi gør" – og i mindre grad på "hvordan vi gør". Samtidig

skal vi turde begå fejl, og mindst lige så vigtigt skal vi turde tale om vores fejl som afsæt for justeringer for både børn og voksnes læring.

Vi er derfor meget optagede af at lære både børn og voksne et dynamisk tankesæt.

"Metoder":

Evalueringsprocesserne i Dagtilbud Hovedgård tager afsæt i analyser af den dokumentation vi "indsamler" om de pædagogiske læringsmiljøer. Det kan være mundtligt, skriftligt eller visuelt. Det kan foregå dagligt, ugentligt eller månedligt, og det kan være når vi arbejder projekt- eller temaorienteret. Børneperspektivet er vigtigt for os, og derfor ser vi børnene som aktive deltagere i både vores planlægning og evaluering af vores læringsmiljøer. Børns refleksioner og udsagn skal medtages i den viden vi skaber praksis ud fra og i vores evalueringer af børnenes udbytte af praksis.

Vores analyser og vurderinger af, om der er en sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes udbytte er rammesat i en række "skabeloner" som understøtter dette:

Team:

Dato:

VØL

Hvilket læringsmiljø ønsker vi at blive klogere på?

Emne/tema:

Hvorfor ønsker vi det?

Det VED vi inden vi går i gang	Det ØNSKER vi at vide mere om? Hvad skal vi ud og undersøge i vores praksis (hvilke spørgsmål skal vi stille)? Hvem gør hvad?	Det har vi nu LÆRT om vores læringsmiljø

En VØL kan laves både på et team for voksne og i en børnegruppe. Når den laves på et team for voksne er det for at blive klogere på et bestemt læringsmiljø. Når den laves med en gruppe børn er det for at blive klogere på hvilket læringsmiljø vi skal etablere.

Evaluering af børns trivsel:

I Daginstitution Hovedgård defineres trivsel som et produkt af det dynamiske samspil, barnet har med sine nære omgivelser.

Trivsel handler om at have det godt, både psykisk, socialt og fysisk. Barnet skal opleve at være en aktiv del af fællesskaber, hvor det bliver set og hørt, på en anerkendende og værdig måde.

I Hovedgård tænker vi, at det kan ses når barnet:

- Viser nysgerrighed.
- Kan være ihærdig og gøre sig umage.
- Indgår i lege og har flere venskaber/kammerater.
- Har gode relationer til mindst én voksen hver dag.
- Oplever, at forældre og personale har en sund og konstruktiv dialog om barnets vuggestue-, dagpleje- og børnehaveliv.

Evaluering af børns trivsel i Dagtilbud Hovedgård

Barnets navn:	Dato	Dato
Viser nysgerrighed 		
Er ihærdig og gør sig umage. 		

<p>Indgår i meningsfulde lege.</p> 		
<p>Har gode relationer med såvel børn som voksne.</p> 		
<p>Vi er i god dialog med forældrene om barnets trivsel, udvikling og læring. Den "gode historie" bør fortælle mens barnet hører det.</p> 		
<p>Konklusion:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er der lege- og læringsmiljøer barnet trives bedre i end andre? • Hvad skal vi gøre mere af? 		

Den robuste og reflektive arbejdsplads:

For at øve os mere i at reflektere over "hvorfor vi gør" og i mindre grad "hvordan vi gør", afholder vi løbende møder som har det professionelle læringsfælleskab som "overskrift". Vi oplever alle perioder eller episoder, hvor vores faglige formåen og personlige habitus bliver "sat på prøve". Tidspunkter, hvor vores normale løsninger synes utilstrækkelige i forhold til at skabe de bedste læringsmiljøer for barnet eller børnene. Eller tidspunkter, hvor vi ikke lige kan finde nøglen til den gode relation til et barn eller flere børn.

Først og fremmest er det vigtigt, at vi som arbejdsplads anerkender, at det er naturgivent, at vi med børns liv i hænderne, oplever udfordringer som kan være svære at finde løsninger på.

Herefter er det lige så vigtigt, at arbejdspladsen har en ramme for, hvordan en reflektiv og evaluerende kultur kan hjælpe de ansatte til at finde nye veje til gavn for børnene.

Set i et voksenperspektiv, kalder vi det for et professionelt læringsfælleskab (PLF).

Vores refleksioner sker bl.a. ud fra følgende skabelon:

Mads & Monopolet

Mads & Monopolet er et kendt radioprogram, hvor et panel, hver lørdag formiddag, drøfter og diskuterer lytternes dilemmaer. Det er en fin skabelon for et PLF, og kan med fordel anvendes i noget af arbejdspladsens mødevirksomhed.

Spilleregler:

Til hvert møde er der en mødeleder. I mødeindkaldelsen skal det være tydeligt at dette møde er en omgang Mads & Monopolet. Mødet varer ca. 30 min. Der **skal** være et teammedlem der har ønsket sparring på en "udfordring"/et dilemma.

- 1) Mødelederen starter med at fortælle den, der ønsker sparring, at hun/han har 5 minutter til at fortælle om den case/sag/udfordring der ønskes sparring på.
- 2) Mødelederen spørger derefter om de øvrige mødedeltagere har opklarende spørgsmål? Dette må maksimalt tage 5 minutter.
- 3) Den, der har ønsket sparring får nu at vide, at hun/han **kun må lytte** og ikke kommentere på det, der bliver sagt i den næste runde (punkt 4).
- 4) De øvrige mødedeltagere drøfter nu tanker, ideer, muligheder og forslag med hinanden **uden** at henvende sig til eller involvere "problemejeren". Mødedeltagerne drøfter deres idéer og indfaldsvinkler i 10 min.
- 5) Herefter åbnes der for "den lukkede boks" og "problemejeren" har 5 minutter til at fortælle de andre, hvad hun/han har kunnet bruge og vil tage med videre til afprøvning i praksis efterfølgende.
- 6) Som afslutning bruges 5 minutter på at paneldeltagerne også kan byde ind med, hvilket udbytte, de har fået af at forholde sig til casen/sagen.

Som afslutning på punkt 6), aftaler teamet nu hvilke handlinger det skal føre til i praksis. De nedskrives i skabelonen på næste side:

Skema til handling

Når I har besluttet jeres næste skridt, kan I udfylde skemaet, så I har en fælles plan

INDHOLD Hvad vil vi arbejde med? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>	
MÅL Hvad vil vi gerne opnå? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>	
TILTAG Hvad vil vi gøre for at nå målet? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>	ANSVARLIG Hvem gør hvad? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>
TEGN Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>	
OPFØLGNING Hvordan og hvornår vil vi vurdere, om vi har nået målet? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>	ANSVARLIG Hvem gør hvad? <div style="background-color: #e6f2ff; height: 80px;"></div>

Eksempler på udvikling af læringsmiljøer i Dagtilbud Hovedgård:

Nedenfor kan I læse et par eksempler på, hvordan vi med afsæt i ovenstående har arbejdet med børns læring, trivsel, udvikling og dannelse i forskellige læringsmiljøer.

Udvikling af læringsmiljø i Dagtilbud Hovedgård Børnehave gruppe

En børnehavegruppe er pædagogisk optaget af- og nysgerrige på børns leg og især de voksnes muligheder for deltagelse og fordybelse i børnenes leg. Når det opleves at kunne fordybe sig i børnenes leg og lege i børnehøjde, giver det viden om børnene, deres sociale kompetencer, nærmeste udviklingszone osv., som er brugbare i arbejdet med at rette pædagogisk praksis mod det, børnegruppen kalder på. Det pædagogiske personale har en oplevelse af, at blive meget forstyrret i deres forsøg på at være nærværende og tæt på børnenes leg og beslutter at være nysgerrige og indsamle data på deres oplevelse for at kunne justere og skabe et legemiljø for børnene af højere kvalitet.

Det pædagogiske personale observerer i en periode for at indsamle data på, om de som oplevet, ofte bliver forstyrret i deres engagement i børnenes leg og hvad det gør ved deres deltagelsesmuligheder som voksne.

Ved evaluering af observationer og indsamling af data viser følgende sig:

- Det pædagogiske personale observerer, at deres nærvær ofte bliver afbrudt af eksempelvis forældre eller kollegaer, som vil tale med dem.
- Det pædagogiske personale observerer, at der ikke er helt styr på hvilke opgaver "Sprutten" (praktisk medarbejder) varetager og at de derfor ofte bliver afbrudt i børnenes leg i forbindelse med praktiske opgaver (børn der skal have hjælp på toilet, i garderobe osv.)
- Det pædagogiske personale observerer, at den gode leg med børnene ophører, så snart det pædagogiske personales nærvær ophører – legen er svær at genetablere

På baggrund af observationer beslutter det pædagogiske personale at afprøve følgende tiltag og justeringer af læringsmiljøet:

- En pædagog afprøver at have et skilt om halsen med ordlyden "Jeg leger – vil ikke forstyrres"
- To medarbejdere "fredes" hver formiddag til fordybelse i leg, hvilket betyder, at de ikke skal have andre opgaver end at lege
- Det skal tydeliggøres for forældrene med billede på tavlen ved indgangen, hvilken medarbejder der er dagens "Sprutte" og at alle henvendelser skal ske til denne
- "Spruttens" opgaver bliver tydeliggjort for alle medarbejdere

Evalueringen af virkning af justeringer i læringsmiljøet viser, at der er blevet meget mere optagethed og fordybelse i lege med børnene og i meget mere i børnehøjde. Pædagogerne kan være tæt på børnene og få et billede af deres legekompeterer og sociale kompetencer i legene.

Udvikling af læringsmiljø i Dagtilbud Hovedgård Vuggestue gruppe

En vuggestuegruppe er pædagogisk optaget af, hvordan man kan arbejde hen imod, at børn i alderen 0-3 år får mere medbestemmelse og medinddragelse i det, der tilbydes og er på spil i deres læringsmiljø. Det pædagogiske personale i vuggestuen har en intension om at inddrage børneperspektivet for at kunne skabe et læringsmiljø og igangsætte aktiviteter, som er inspireret af det, som børnene finder mest interessant og er optaget af. De er opmærksomme på, at forudsætningen for, at kunne lave en VØL er sproglige kompetencer, som vuggestuebørn endnu ikke mestrer og de vil derfor gerne tænke i en alternativ løsning i forhold til at give 0-3 årige medbestemmelse og mulighed for, at have indflydelse på det, de præsenteres for i deres læringsmiljø.

I forbindelse med et samarbejde med børnehavegruppen om "Sprog" og herunder emnet "Rim og remser", beslutter det pædagogiske personale i vuggestuen, at ophænge diverse rim og remser med billeder på væggen i børnehøjde og lave observationer på, om der er bestemte rim/remser og billeder, som børnene er særligt optaget af. De vil lave observationer på, om børnene går hen til nogle bestemte billeder og om de peger, taler, pludrer om bestemte billeder. Afhængigt af deres observationer vil det pædagogiske personale vurdere, om det kunne være en arbejds metode i forhold til at give dem mere data om vuggestuebørns interesser og dermed kunne inddrage børneperspektivet mere i deres tilrettelæggelse og udformning af læringsmiljøer.

Ved evaluering af observationer og indsamling af data viser følgende sig:

- Der er billeder, rim/remser som børnene går mere til end andre
- Børn på 0-3 år kan godt give udtryk for interesse og optagethed uden at sætte ord på
- Børn på 0-3 år viser interesse via kropssprog

På baggrund af ovenstående observationer beslutter det pædagogiske personale sig for at udvælge de rim/remser, som børnene har vist mest interesse for og de vil fremover benytte sig af denne form for data fra børnene på 0-3 år i forhold til at inddrage børneperspektivet i netop denne aldersgruppe.

Udvikling af læringsmiljø i Dagtilbud Hovedgård Børnehavegruppe

En børnehavegruppe med særligt fokus på natur, udeliv og science er pædagogisk optaget af, at følge børnenes spor og interesser, når de planlægger den pædagogiske hverdag. Børnene i Naturhuset er i en periode særligt optaget af at lege med mudder på legepladsen og det pædagogiske personale beslutter sig derfor for, at følge børnenes optagethed og gå i dybden med emnet "mudder" sammen med børnene.

Der laves en læreplan over temaet med mål og tiltag i forhold til det, de voksne har en faglig intention om, at børnene skal lære. Som en del af, at inddrage børnene i deres eget læringsmiljø laver det pædagogiske personale en VØL (hvad Ved vi – hvad Ønsker vi at vide – hvad har vi Lært) med børnene. Her opdager det pædagogiske personale, at deres faglige intention i forhold til at tilrettelægge et læringsmiljø for børnene ikke er overensstemmende med det, børnene ønsker at vide og lære om "mudder". Det pædagogiske personale justerer herefter læringsmiljøet for at tilgodese både deres egne faglige intentioner og de mange ønsker børnene havde til en undersøgende science tilgang til emnet "mudder".

Hovedgård – september 2020.

Stine Ellemann Nielsen og Jonas Borgsmidt.